

De aquarium onderhoudsslang: Water verversen zonder emmers!

Categorie: Doe-het-zelf

Datum website publicatie: 13-9-2017

Datum laatste update: 23-2-2025

DiscusZolder.nl

De aquarium onderhoudsslang is een handig hulpmiddel tijdens het waterverversen. De kans op morsen is zeer klein en het gesjouw met emmers behoort echt tot het verleden.

Als je regelmatig het aquariumwater moet verversen dan is een onderhoudsslang een probaat middel om het werk te vereenvoudigen. Zelfs als je maar een paar emmers water moet verversen dan is dit 'Doe het zelf' project de moeite waard.

Intermezzo: Stel dat je 100 liter aquariumwater wilt verversen dat moet je minimaal 10 emmers van 10 liter vullen met aquariumwater. In het totaal zijn dat 20 emmers! 10 voor het afhevelen van het aquarium en 10 voor het weer vullen van het aquarium met kraanwater.

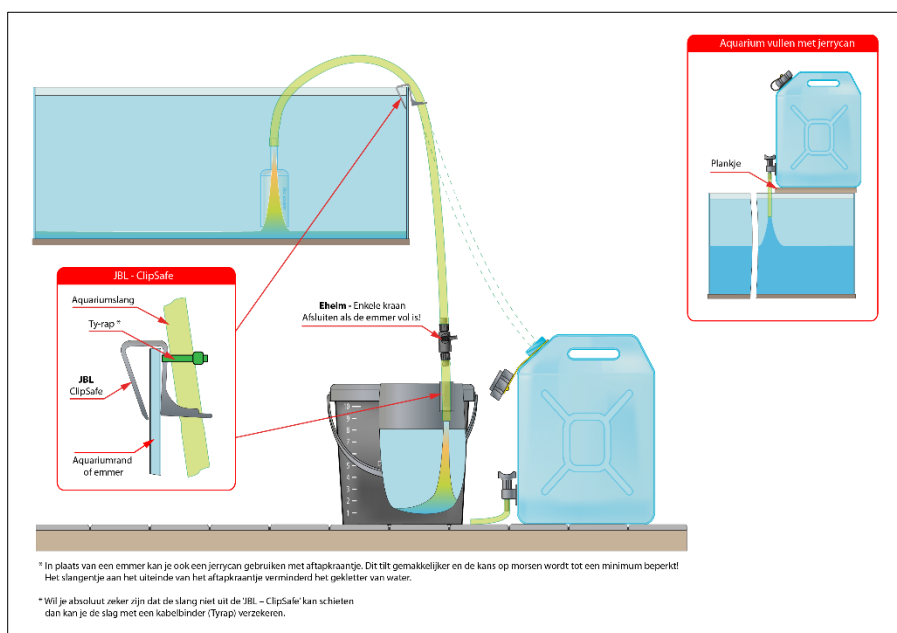
Als je alleen een aquariumslang en emmer gebruikt bij het afhevelen van je aquarium dan kan je de volgende drie problemen verwachten:

1. De slang kan uit de emmer of aquarium schieten.
2. Bij het starten van het afhevelen moet je de slang aanzuigen.
3. Het starten en stoppen van de wateraanvoer richting emmer verhoogt de kans op morsen van het aquariumwater.

Nu zijn er voor de meeste problemen wel oplossingen te vinden. Voor die mensen die liever hun aquariumwater verversen met emmers heb ik de volgende tips opgeschreven.

Door aan beide kanten van de slang een 'JBL – ClipSafe' te plaatsen behoort het losschieten van de slang tot het verleden. Wil je absoluut zeker zijn dat de slang niet uit de 'JBL – ClipSafe' kan schieten dan kan je de slag met een kabelbinder (Tyrap) zekeren.

Als je geen zelfaanzuigende bodemafzuiger gebruikt dan moet je elke keer de slang aanzuigen voor het vullen van een lege emmer. Met de mond aanzuigen is niet hygiënisch. Dit willen wij zoveel mogelijk vermijden. We kunnen ook gebruikmaken van de zwaartekracht die het met de mond aanzuigen overbodig maakt.

JBL – ClipSafe in de praktijk'

Stappenplan aanzuigen van de onderhoudslang:

1. Zorg er voor dat de aquariumslang onderwater een grote bocht maakt en de kraan aan het uiteinde van de slang open staat;
2. Houd de aquarium bodemreiniger onder water zodat de slang en de aquarium bodemreiniger vol lopen met aquariumwater;
3. Til de aquarium bodemreiniger boven het aquarium en laat een gedeelte van het aquariumwater richting emmer lopen;
4. Tijdens het leeglopen plaats je de aquarium bodemreiniger weer onderwater. Op deze wijze heb je de onderhoudslang opgestart zonder aan het uiteinde van de slang te zuigen.
5. Maak met de aquarium bodemreiniger de aquariumbodem schoon en draai op tijd de kraan dicht zodat de emmer niet over loopt.
6. Leeg de emmer en plaats de slang terug in de emmer, draai de kraan open;
7. Zie punt 5.

Met een kraantje is de watertoevoer gemakkelijk te stoppen.

Stap 1 & 2

Stap 3

Stap 4

Stap 5

1. Zorg er voor dat de aquariumslang onderwater een grote bocht maakt en de kraan aan het uiteinde van de slang open staat;
2. Houd de aquarium bodemreiniger onder water zodat de slang en de aquarium bodemreiniger vol lopen met aquariumwater;
3. Til de aquarium bodemreiniger boven het aquarium en laat een gedeelte van het aquariumwater richting emmer lopen;
4. Tijdens het leeglopen plaats je de aquarium bodemreiniger weer onderwater. Op deze wijze heb je de onderhoudslang opgestart zonder aan het uiteinde van de slang te zuigen.
5. Maak met de aquarium bodemreiniger de aquariumbodem schoon en draai op tijd de kraan dicht zodat de emmer niet over loopt.
6. Leeg de emmer en plaats de slang terug in de emmer, draai de kraan open;
7. Zie punt 5.

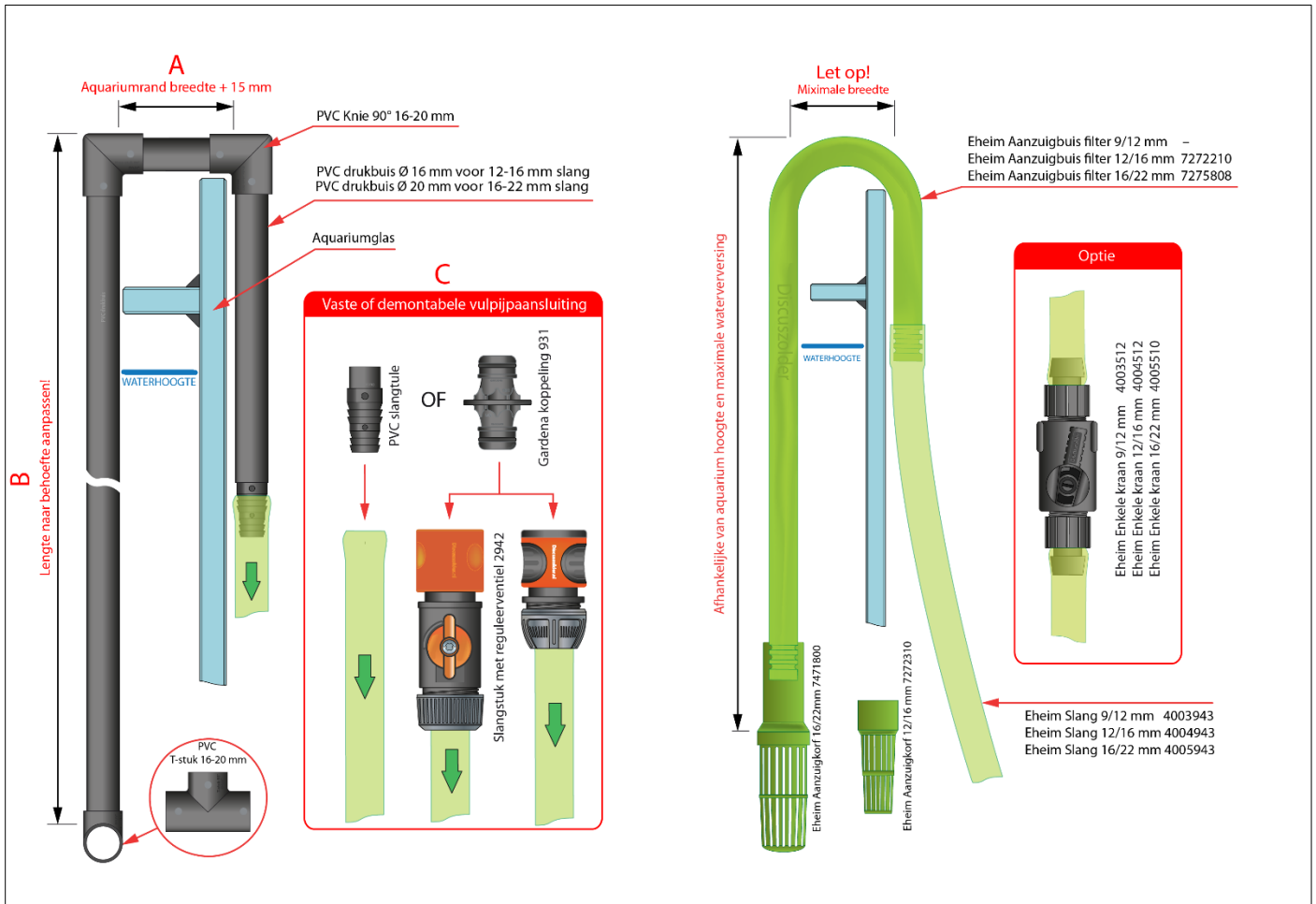
Nu kun je het morsen tijdens het legen en vullen van het aquarium echt tot een minimum beperken door een jerrycan met aftapkraantje te gebruiken. Een stukje aquariumslang aan het uiteinde van het aftapkraantje voorkomt dat het water spettert tijdens het vullen van het aquarium. Het tweede voordeel is dat het geheel fluisterstil is. Dus geen kletterende geluiden tijdens het vullen van het aquarium. Een plankje dient als ondersteuning voor de jerrycan tijdens het vullen van het aquarium.

Tip: Voor het vullen van (discus)kweekbaken gebruiken wij een 20 liter jerrycan met aftapkraantje dit doen wij alleen als wij de waterwaarden naar kweekwater kwaliteit willen brengen. Het aangepaste kweekwater laten wij zachtjes in de kweekbak stromen zodat de (discus)vissen langzaam aan de nieuwe waterwaarden kunnen wennen!

Water verversen zonder emmers

Het hart van het systeem is gebaseerd op een vulpijp die je over de rand van het aquarium hangt. Het uiteinde van de vulpijp (B) bevindt zich op de gewenste afheveldiepte. Het T-stuk aan het einde van de vulpijp moet er voor zorgen dat de vulpijp niet verstop kan raken door een visje of aquariumplanten.

Bij het vullen van het aquarium zal het water langs het raam naar twee kanten stromen, met het gevolg dat er een geringe stroming ontstaat in het aquarium. Je hebt dus geen last van omgewoelde aquariumbodems of planten die beschadigen door het kletterende water. Zelfs onze (discus)vissen zwemen vredig rond in het aquarium net als of er niets aan de hand is!

Bij grotere aquaria is een standaard oplossing met Eheim aanzuigbuis niet mogelijk. De stabilisatiestrips is meestal te breed!

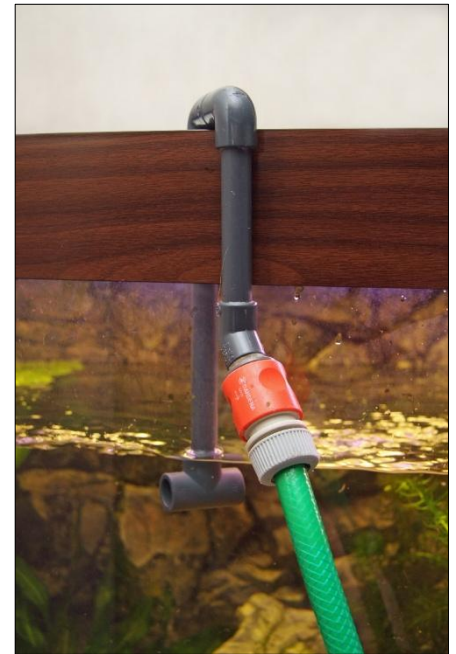
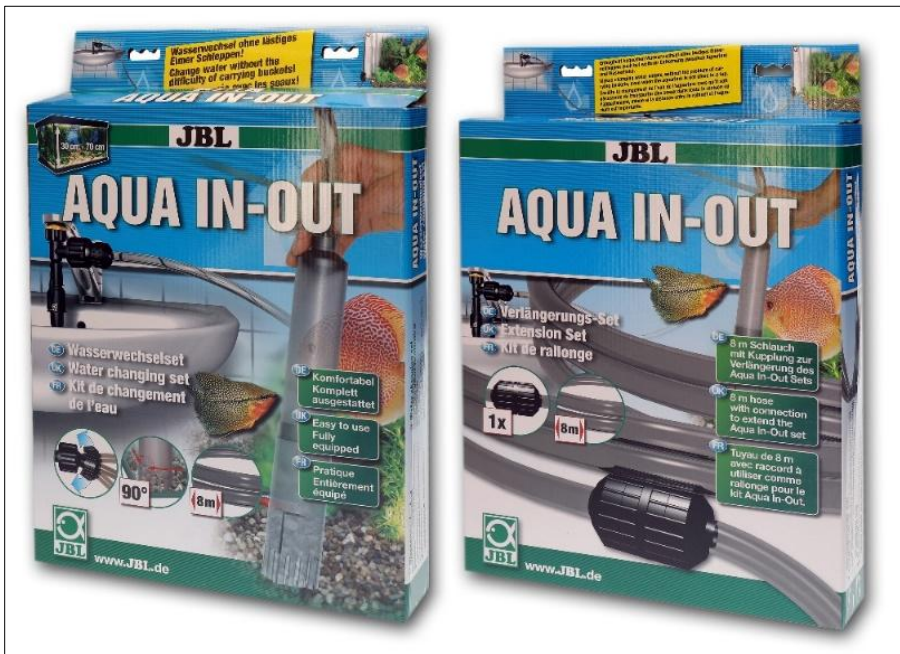
Nu komt het moeilijkste gedeelte van het ontwerp (C) Ga je een slangpilaar gebruiken voor een vaste slangaansluiting of ga je GARDENA snelkoppelingen gebruiken.

Een GARDENA koppeling met kraantje heeft mijn voorkeur want het voorkomt morsen en je kan de watertoevoer snel afsluiten, zonder naar het uiteinde van de slang te lopen. Deze optie is vooral handig als je verschillende aquaria moet onderhouden of het alleen moet doen.

In mijn geval staat een aquarium in de kamer en de thermostaatkraan staat in de keuken. Het is dus lastig om exact de waterhoogte te bepalen als je het niet kan zien. Een Gardena koppeling met kraantje lost dit probleem op.

De vulpijp is gebaseerd op een 'Doe het zelf' project uit 2012. Er wordt gebruik gemaakt van standaard PVC buizen en koppelingen. Het grootste voordeel hiervan is dat je alles naar behoefte kunt aanpassen!

Heb je geen behoefte aan het verlijmen van PVC buizen en koppelingen. Dan kan je op deze website ook de bouwtekening vinden met standaard EHEIM onderdelen!

Voor de mensen die liever een kant en klaar product zoeken heeft JBL de 'Aqua in-out' ontwikkeld. Heb je meer dan 8 meter slang nodig dan is er ook een slangverlenging te koop. Het enige nadeel van de 'Aqua in-out' set is de gebruikte slangdiameter. Voor kleinere aquaria geeft dit geen enkel probleem, het kan zelfs een voordeel zijn. Maar voor grotere aquaria zou een grotere diameter slang prettiger zijn.

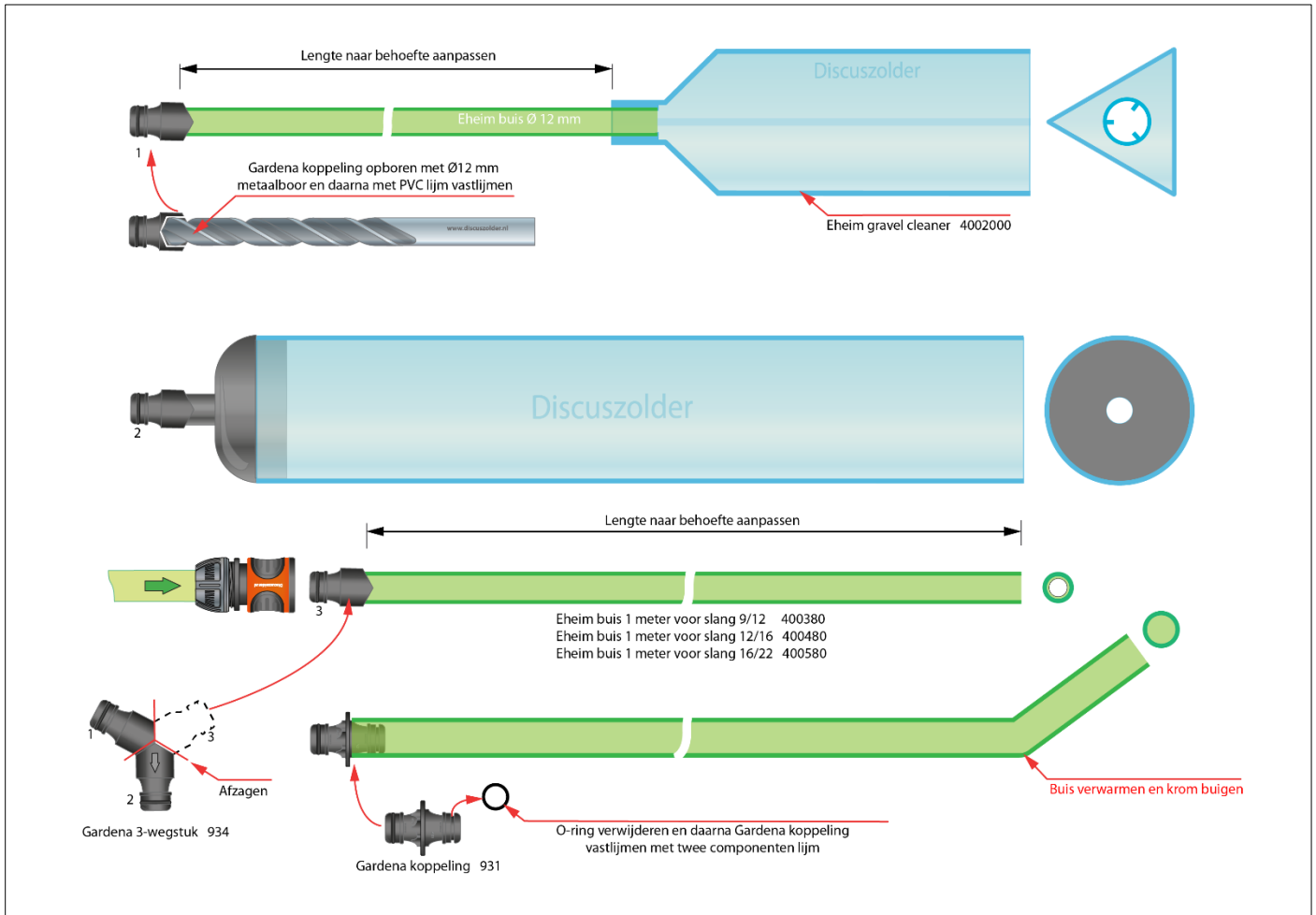
Bodemreinigers

Voor het afhelven van het aquariumwater is een vulpijp veel praktischer dan een bodemreiniger. Maar je wilt ook de mogelijkheid hebben om echt gericht het vuil op te zuigen. Met een smallere buis kan je veel eenvoudiger tussen de planten en decoraties manoeuvreren maar voor grotere oppervlakten is een grotere diameter prettiger. Of het uiteinde van een bodemreiniger rond, vierkant, ovaal of driehoekig is maakt eigenlijk niet veel uit. Zolang de bodemreiniger maar geschikt is voor je aquarium.

Onder het KISS-principe (Keep it simple, stupid) ben ik geen voorstander geworden van extra functies die handig lijken, maar in de praktijk meestal tegenvallen. Zelf aanzuigende bodemreiniger die met klepjes of met zuigbalgen werken lijken praktisch maar geven na een gegeven moment allemaal de geest. Korfjes en schuimfilters die het grove vuil tegen moeten houden raken bij snel verstopt en de in lengte verstelbare bodemreinigers gaan op den duur lekken. De simpelste bodemreiniger bestaat uit een kunststof buis met een \varnothing 13 millimeter tuinslangaanluiting. Dit type bodemreinigers geeft zelden problemen en kan relatief snel het water/vuil afhelven.

Als je dagelijks een bodemreiniger moet gebruiken blijkt de eenvoudigste versie de betrouwbaarste versie te zijn. Voor dit doel heb ik vier verschillende hulpstukken samengesteld die allemaal zijn samengesteld uit standaard aquarium toebehoren. Om het omwisselen van deze bodemreinigers te vereenvoudigen zijn ze allemaal voorzien van Gardena koppelingen. Het enige nadeel is dat de inwendige diameter van de koppeling kleiner is dan de standaard tuinslag. Op zich is dit niet zo erg bij het vullen van het aquarium, maar het leeghalen van het aquarium duurt iets langer. Dit ongemak neem ik voor lief aangezien het wisselen van bodemreinigers of vulpijp gemakkelijker wordt.

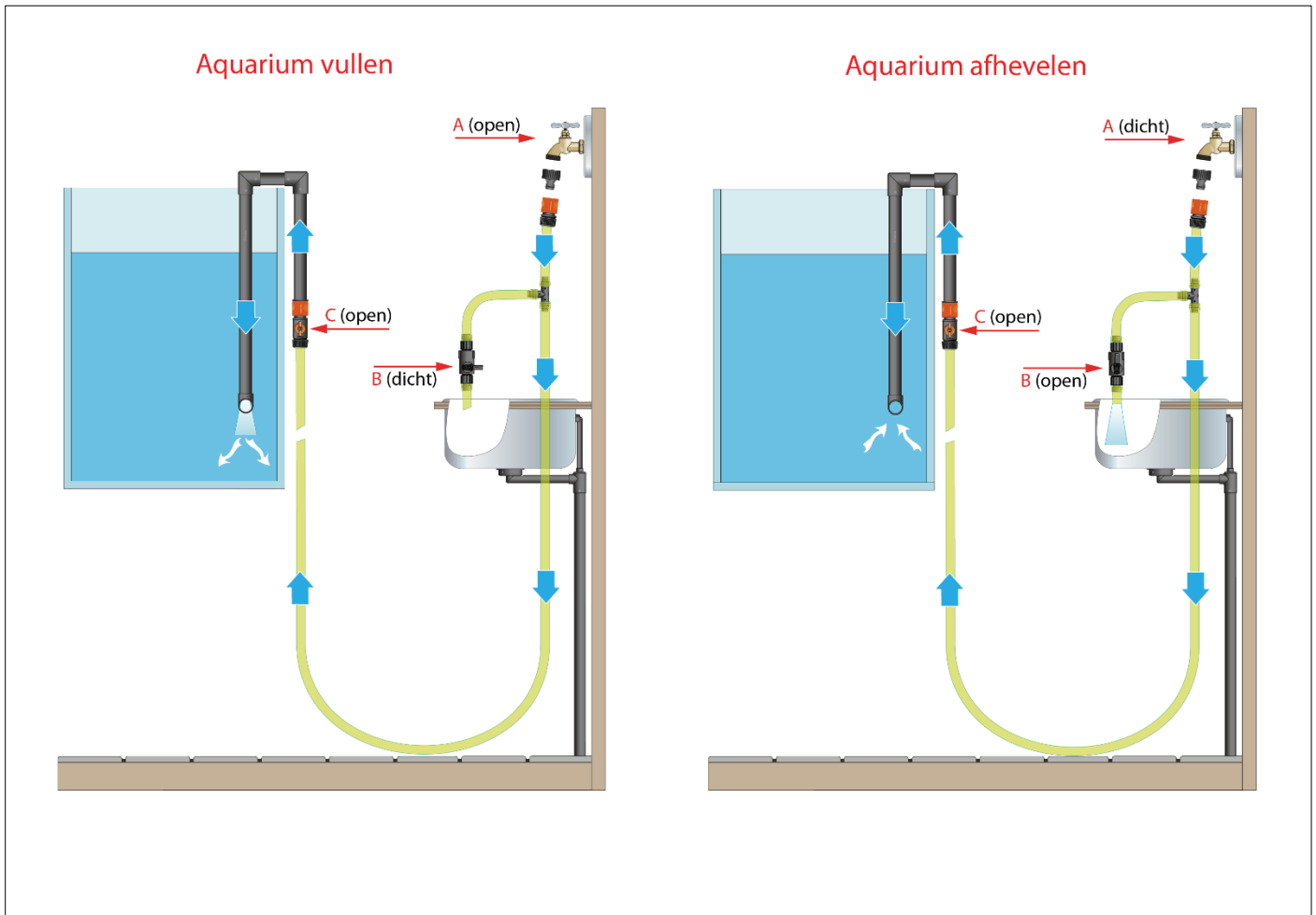
Door een Gardena 3-wegstuk 934 te verzagen krijg je drie Gardena koppelstukken. Maar je kan ook de Gardena koppeling 391 gebruiken als het beter in een pijp past. Ik heb twee verschillende (Gravel cleaner) bodemreinigers gemaakt een voor 60 cm waterhoogte en een voor mijn showaquarium met een waterhoogte van 80 cm. Omdat het showaquarium een afmeting heeft van 200 x 70 x 80 cm was een verlengde bodemreinigers geen overbodige luxe. De EHEIM gravel cleaner kan je ook verlengen met een EHEIM kunststofbuis. Van het reststand van de buis heb ik weer de dunne bodemreiniger gemaakt.

De Gardena koppelingen maken het verwisselen van de hulpstukken een stuk eenvoudiger.

Onderhoudsslang principe

Om water te verversen zonder emmers moet je een lange (tuin)slang gebruiken! In de zomermaanden laat ik het aquariumwater de tuin in lopen. De plantjes zijn er erg blij, want het bevat voldoende voedingsstoffen voor de plantjes. Nu heeft niet iedereen een tuin, voor die mensen wordt het een stuk makkelijker want zij hoeven de tuin niet te openen. In de onderstaande illustratie kan je het principe van de onderhoudsslang lezen.

Voordat u het aquarium kunt afhevelen met de onderhoudsslang, moet u eerst de slang vullen met water!

1. Het vullen van de onderhoudsslang

- Sluit de onderhoudsslang aan volgens de bovenste illustratie (Aquarium vullen)
- Sluit kraan (B) en open kraan (C)
- Draai waterkraan (A) open en wacht totdat er water uit de vulpijp komt en sluit daarna de waterkraan (A)
Let op! Alleen de slang vullen met leidingwater en niet het aquarium laten overstromen!

2. Het aquarium afhevelen

- Open de kraan (B)
Als het goed is zal het water uit het aquarium richting de gootsteen lopen. Op het moment dat het uiteinde van de vulpijp lucht gaat aanzuigen stopt het water afhevelen. Uiteraard kunt u het afhevelen eerder stoppen door kraan (C) te sluiten!

3. Het aquarium vullen met kraanwater

- Sluit kraan (B) en open waterkraan (A)
Let op! Dat de watertemperatuur correct blijft tijdens het vullen van het aquarium!
- Sluit kraan (C) als de juiste waterhoogte is bereikt in uw aquarium.
- Sluit waterkraan (A) en ontkoppel de slang van de waterkraan en ruim de onderhoudsslang op.

Kraanaansluiting

Het voordeel van dit systeem is dat je met één slang onderhoud kunt plegen en de verschillende accessoires kunt gebruiken. Je hoeft ook niet de onderhoudsslang aan te zuigen met je mond. Dat erg onhygiënisch is. Het enige nadeel is dat je de slang aan een kraan moet koppelen. Gelukkig heeft GARDENA over het probleem nagedacht. De goedkoopste oplossing is een GARDENA kraanstuk die voor verschillende type kranen geschikt zijn. Het enige nadeel is dat je het elke keer op de kraan moet draaien en na het onderhoud moet verwijderen. Op zich geen moeilijke taak, maar als het gemakkelijker kan graag.

GARDENA kraanstukken van link naar rechts
21 mm - G 1/2" (18200-20)
26,5 mm - G 3/4" (18201-20)
33,3 mm - G 1" (18202-20)

Intermezzo: Met de GARDENA Adapter voor waterkranen binnenshuis kan het GARDENA System worden aangesloten op een waterkraan binnenshuis, bijv. in de keuken of de badkamer. Of de kraan nu binnen- of buitendraad heeft, de adapter past altijd. Dankzij de adapter kan het Original GARDENA System bijzonder snel los- en vastgekoppeld worden. Daarvoor hoeft alleen de straalkop van de kraan te worden vervangen. Dat kan heel eenvoudig met de meegeleverde montagehulp. De adapter voorkomt krassen op de aansluitstukken en is geschikt voor kranen met M 22 x 1 binnendraad en M 24 x 1 buitendraad.

GARDENA Adapter voor waterkranen binnenshuis (8187)

Het afregelen van de watertemperatuur

Voordat u kunt beginnen met het water te verversen van het aquarium, moet u de watertemperatuur van het verse kraanwater afregelen. Voor het meten van de watertemperatuur kunt u het beste een digitale keukenthermometer gebruiken. Deze hebben het voordeel dat de temperatuursensor een kleine massa heeft. Het gevolg is een snelle reactietijd op temperatuur schommelingen!

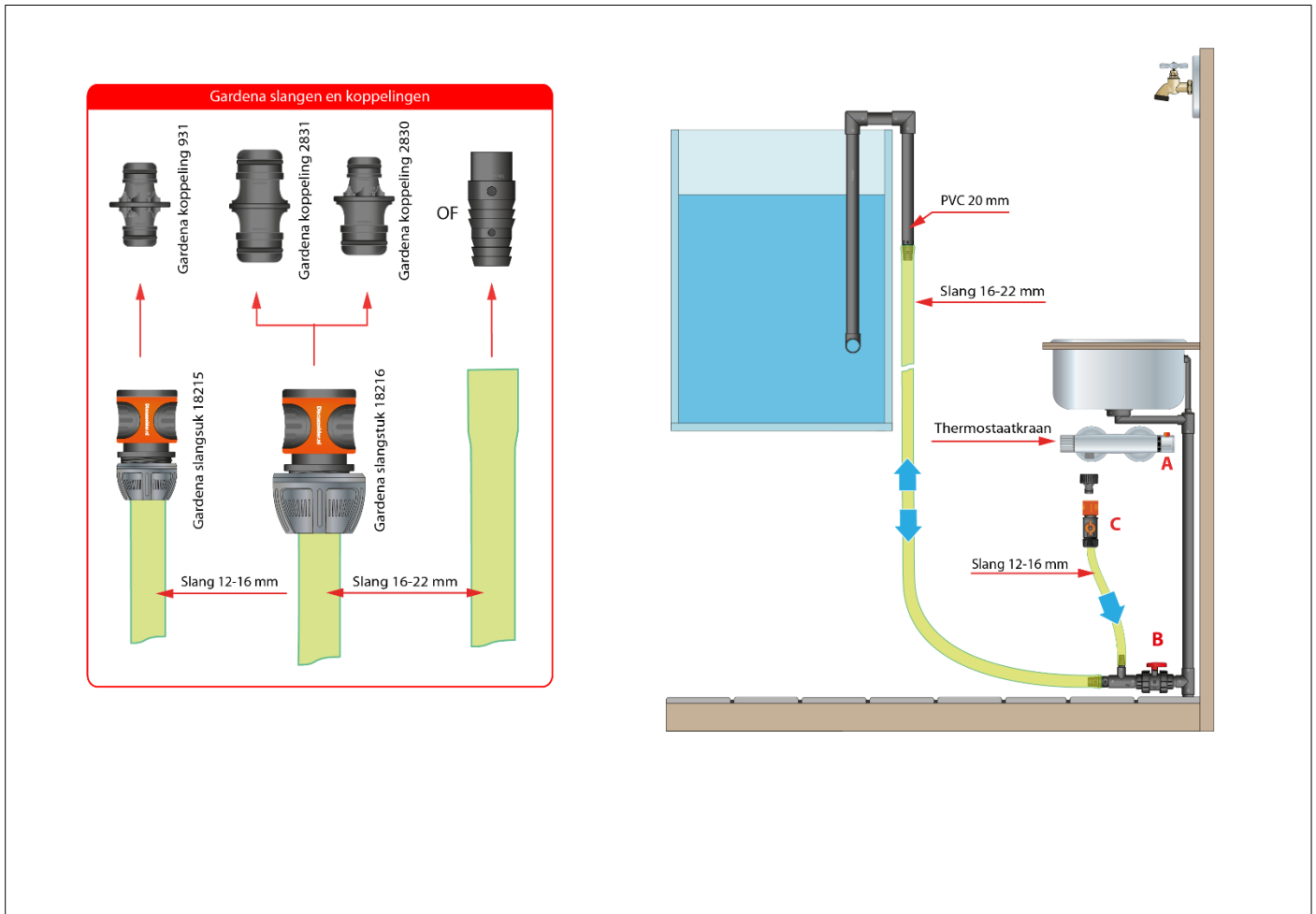

Snel en eenvoudig af te lezen

Tips: Om het afregelen van de watertemperatuur te vereenvoudigen kan je het beste een thermostaatkraan gebruiken. Wat veel mooier is een aparte thermostaatkraan voor de aquarium werkzaamheden. Op die wijze hoef je maar een keer de gewenste temperatuur in te stellen en kan je het Gardena hulpstuk laten zitten

Vaste onderhoudsslang

Voor groter aquaria is het verstandig om een extra afvoerpunt te maken. Het voordeel hiervan is dat het water sneller kan weglopen omdat het afvoerpunt lager zit. Door een grotere diameter slang te gebruiken en vaste slangpilaren kan het water sneller weglopen.

Het enige nadeel van een vaste onderhoudsslang is dat de je de onderhoudsslang niet demontabel!

Intermezzo: Onder het motto 'beter voorkomen dan genezen' is een verantwoord watermanagement noodzakelijk voor elke aquariumliefhebber. Door geregeld water te verversen worden de afvalstoffen gedeeltelijk uit onze aquariumwater verwijderd. Nu valt aquariumwater onder de noemer van 'vervuild water' en zo moeten wij ook het behandelen.

Aquariumwater is niet steriel dus enige voorzorgsmaatregelen zijn gewenst. Zowel bacteriële, parasitaire en schimmel infecties kunnen de gevolgen zijn als je in contact komt met het vervuilde water. Nu zullen de meeste mensen wel begrijpen dat je aquariumwater niet moet drinken en als je een wondje hebt de wond niet in contact moet brengen met vervuilde aquariumwater.

Nu heb je in dit artikel kunnen lezen dat je de onderhoudsslang niet met de mond hoeft aan te zuigen. Maar dat wil nog niet zeggen dat er geen gevaren zijn! De vaste aquarium onderhoudsslang heeft een nadeel als je het als een permanente vaste onderhoudsslang gaat gebruiken.

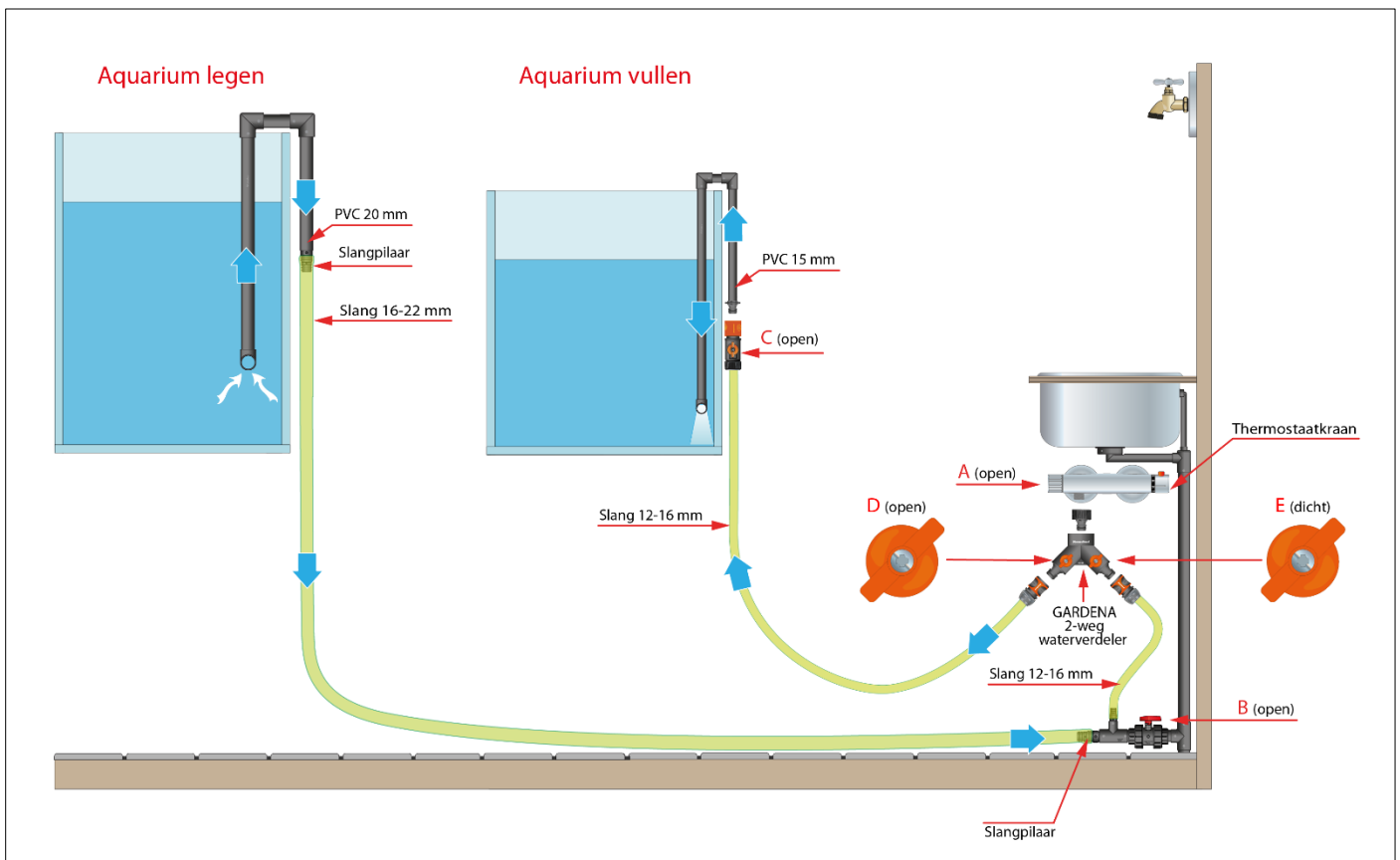
Er is namelijk een rechtstreekse verbinding tussen het vervuilde aquariumwater en het waternet. In de bovenste illustratie is een GARDENA koppeling (C) loskoppelen van de thermostaatkraan. Het gevolg is dat er geen permanente verbinding is tussen het waternet en het vervuilde aquariumwater. Om te zorgen dat het vervuilde aquariumwater niet uit de losgekoppelde slang kan stromen is de GARDENA koppeling voorzien van een kraantje.

Nu is het mogelijk om een keerklep, ook wel terugstroombeveiliging genoemd achter de thermostaatkraan te plaatsen, maar dan streven wij voorbij ons doel om het zo simpel mogelijk te houden.

Gelukkig zijn wij geen commerciële instelling zoals: ziekenhuizen, zorginstellingen, hotels, zwembaden, enz. die rekening moeten houden met de mogelijke risico's. Voor ons aquarianen is gezond verstand de belangrijkste preventie methode. ij gebruiken al jaren aquariumslangen voor het vullen of legen van aquaria. Als het echt onverantwoord zou zijn dan zou niemand een slang gebruiken voor het vullen van een aquarium. Nu is dit slecht argument, maar wij moeten de risico's ook niet overdrijven.

Variaties op het thema

Voor onze kweekstellingen gebruiken wij de onderstaande opstelling. Een vaste vulpijp met 16-22 mm slang voor het afhevelen van grotere aquaria en een vulpijp met 12-16 mm slang voor de kleinere kweekbakken. Met deze opstelling kan je tegelijk afhevelen en aquaria vullen. Een GARDENA 2-weg-watervedeler verdeelt het kraanwater.

Tips

- Als je geen vuilresten/zand in de afvoer of tuin wilt hebben dan kan je een emmer gebruiken aan het uiteinde van de onderhoudsslang.
Lees meer over: [‘Schoner afvalwater met een afhevel-emmer’](#)
- Voor mensen die een kweekbak hebben zonder bodemmateriaal, is de ‘bodemreiniger voor kweekbakken’ een effectief hulpstuk.
Lees meer over: [‘Bodemreiniger voor kweekbakken’](#)